WIKIPÉDIA

Chabacano nyelv

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A **chabacano** vagy **chavacano nyelv**, más néven **Fülöp-szigeteki spanyol kreol** (saját elnevezése *chavacano)* a Fülöp-szigetek Zamboanga, Basilan, Kabasalan, Siay, Margosatubig, Ipil, Malangas, Lapuyan, Buug, Tungawa, Alicia, Isabela, Lamitan, Maluso, Malamawi, Cotabato City, Mindanao; Cavite, Ternate, valamint a Manila melletti Ermita tartományaiban, továbbá Malajzia Sabah államában beszélt kreol nyelv, amely a spanyolból alakult ki a gyarmatosítás korszakában. Beszélőinek száma a 2000-es Fülöp-szigeteki népszámlálás szerint 607 200, és még kb. 12 000 használója van a Malajziai Sabahban.

Chabacano **Chavacano**	
Beszélik	Fülöp-szigetek, Malajzia
Terület	Délkelet-Ázsia
Beszélők száma	~620 000 fő
Nyelvcsalád	Spanyol alapú kreol
Írásrendszer	Spanyol ábécé
Hivatalos állapot	
Hivatalos	—
Nyelvkódok	
ISO 639-1	–
ISO 639-2	crp

Tartalomjegyzék

Története

A nyelv a spanyol gyarmatosítás korában a szigetekre betelepített spanyolok és mexikóiak zamboangai őslakossággal történő érintkezése során keletkezett. Elnevezése a spanyol *chabacano*, *-na* melléknévből ered, amelynek jelentése 'közönséges, vulgáris', mivel a spanyolok fennhatóságuk idején a nyelvet a spanyol vulgáris változatának tartották. A chabacano szókincsének legnagyobb része a spanyolból származik, nyelvtanának kialakulásában azonban – minden minden kreol nyelv esetében – a helyi nyelvek (főként a tagalog) játszottak fontos szerepet.

Írás és kiejtés

A chabacano nyelv lejegyzésére a spanyol ábécé használatos. A betűk hangértéke azonos a spanyol hangértékükkel. A *k* és *w* betűk csak az idegen vagy a helyi nyelvekből átvett szavakban fordulnak elő. A hangsúly jelölése nem kötelező érvényű.

Nyelvtana

A kreol nyelvekhez hasonlóan a chabacano nyelvtana a spanyoléhoz képest rendkívül egyszerű, lényegében „ragozás nélküli spanyol”. A nyelvtani nem általában csak a személyeknél maradt fenn, a határozott névelő egyetlen alakja pedig (az eredetileg nőnemű főnevek előtt is) *el*. A főnevek többes számát a *maga* szócskával képzik, amely a többes számba teendő szó vagy névszói szerkezet előtt áll. Az igéknek csak egyetlen alakjuk van, amely a spanyol főnévi igenévből származik. A személyeket a személyes névmás ige után helyezésével, az igeidőket pedig segédszavakkal fejezik ki.

Nyelvi példa

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata első cikkelye:

Chabacano nyelven	Spanyolul	Magyarul
Todo el maga ser humano nacé libre e igual en dignidad y maga derecho. Dotado con ellos el razón y conciencia y debé ellos comportá fraternalmente con el maga uno con el maga otro.	Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos. Dotados de razón y conciencia, deben comportarse fraternalmente los unos con los otros.	*„Minden emberi lény szabadon születik, és egyenlő méltósága és joga van. Az emberek, ésszel és lelkiismerettel bírván, egymással szemben testvéri szellemben kell, hogy viseltessenek.”*

További információk

- Ethnologue adatjelentés (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=cbk)
- Chabacano ábécé és további példák az Omniglot.com oldalon (http://www.omniglot.com/writing/chavacano.php)